

ANKARA'DA AHI YAPILARI

Sıddık ÇALIK

Dr. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İTBF, Tarih Bölümü, Ankara

Özet

Anadolu ahilerinin 13. Yüz yılın ortalarından itibaren toplanma ve sürgün yerinin Ankara olduğuna dair bazı tarihi verilere sahibiz. Özellikle Babai İsyanları'na iştirak eden ahi ileri gelenleri, Kayseri'den Kırşehir'e sürgün edilmiştir. Buradan da aynı gerekçelerle Ankara'ya gönderildiklerine dair genel bir kanaat vardır.

Bu tarihi olgular neticesinde, 13. yüz yılın sonlarında kuvvetli bir ahi teşkilatının kurulduğu bilinmektedir. Bu hususu destekleyen birçok tarihi veri günümüze kadar ulaşmıştır. Dönemin tarihi ve edebi eserlerinin yanısıra; sikke, mezar taşı, kitabe ve mimari eserler Ankara ahilerinin 13-14. yüz yıldaki varlığını ispatlayacak niteliktedir. Keza, 15. yüz yılın ikinci yarısından sonra Osmanlı arşiv belgeleri de Ankara'daki ahi varlığı hakkında tafsilatlı bilgi mevcuttur. Daha sonraki asırlarda, Ankara vakıf kurumlarına ait kayıtlardan ahilerin vaziyetini rahatlıkla takip etme imkânı söz konusudur.

Bu veriler çerçevesinde, Ankara ahilerine ait tarihi yapıları ortaya çıkarmak mümkündür. Bu yapıların önemli bir kısmı yıkılmasına ve bazılarının yerine yenisinin yapılmasına rağmen, bir kısmı ayakta kalabilmiştir. Günümüze ulaşabilenler, ahi yapılarının az bir kısmını teşkil etse de, Anadolu'nun diğer bölgelerine göre, yoğun bir ahi yapısının Ankara'da varlığını sürdürdüğünü söyleyebiliriz.

Bu çalışmada, günümüze kadar ulaşmış Ankara ahi yapılarının; mimari özelliklerini ve tarih boyunca Ankara'da varlığını sürdüren topluluklara katkılarını anlatmaya çalışacağız.